

Pielikumi
atskaitei
par zinātnisko pētījumu

**“Stādaudzēšanas kā Latvijas dārzkopības sektora jaunas un dinamiskas
nozares attīstības potenciāls un tā izmantošanas risinājumi”**

1. posms (izpildes termiņš 2007. gada 15. novembris)

Saturs

1. pielikums.	
Stādaudzēšanas nozares struktūras apraksts	3
2. pielikums.	
Ārējo tirdzniecību raksturojošajās tabulās minēto produktu grupu atbilstība pētījumā izmantotai stādaudzēšanas nozares iedalījumam darbības virzienos	5
3. pielikums.	
Potenciālo eksporta valstu ekonomiskās attīstības analīze.....	6
4. pielikums.	
Info lapas sadalījumā pa stādaudzēšanas nozares perspektīvo produktu grupām	9
5. pielikums.	
Pamatojums ražošanas produktivitātes paaugstināšanai (aprēķins LVL/cilv.)	23
6. pielikums.	
Stādaudzētāju aptaujas anketa	24
7. pielikums.	
SAB veiktās Latvijas stādaudzētāju telefointerviju rezultāti.....	32
8. pielikums.	
Apstādījumu ierīkotāju aptaujas anketa.....	33
9. pielikums.	
Nozīmīgāko lielveikalu (kuriem ir dārza centri) telefoninterviju rezultāti.....	34

1. pielikums.

Stādaudzēšanas nozares struktūras apraksts

a) Viengadīgās un divgadīgās puķes

Viengadīgās un divgadīgās puķes ir viengadīgi (to pilns attīstības cikls no sēklas dīģšanas līdz sēklu ražošanai nepārsniedz 1 gadu) un divgadīgi lakstaugi (šiem augiem pirmajā gadā parasti izveidojas lapu rozete, otrajā gadā notiek ziedēšana un sēklu ražošana, pēc kuras augs parasti aiziet bojā). Dominējošās viengadīgo un divgadīgo puķu kultūras ir lauvmutītes *Antirrhinum*, lielziedu atraitnītes *Viola*, asteres *Aster*, kalcolārijas *Calceolaria*, cinerārijas *Cineraria*, skaistnātres *Coleus*, begonijas *Begonia*, cīnijas *Zinnia*, petūnijas *Petunia*, agerāti *Ageratum*, matiolas *Matthiola*, saulespuķes *Helianthus*, puķuzirņi *Lathyrus*, verbenas *Verbena*, gailardijas *Gaillardia*, gazānijas *Gazania*, balzamīnes *Impatiens*, lobēlijas *Lobelia*, samtenes *Tagetes*, kreses *Nasturtium*, dekoratīvā tabaka *Nicotiana*, dekoratīvie kāposti *Brassica*, daļēji ģērānijas jeb pelargonijas *Pelargonium*, pīmulas *Primula*, rudbekijas *Rudbeckia*, salvijas *Salvia*, eikalipti *Eucalyptus*, u.c. Pie šīs grupas ir nosacīti pieskaitāma arī neliela daļa veģetatīvi pavairojamu lakstaugu (heliotropi *Heliotropium*, balzamīnes *Impatiens* u.c.), un kokaugu (fuksijas *Fuchsia*, eikalipti *Eucalyptus* u.c.), kuri Latvijas klimata apstākļos kā daudzgadīgi var tikt audzēti tikai apsildāmās telpās un šādos apstākļos mātesaugi dažkārt tiek pārziemināti pavairojamā materiāla iegūšanai pavasarī. Apstādījumos āra apstākļos tie tiek audzēti kā viengadīgi vai arī kā podu puķes.

b) Ziemcietes

Ziemcietes ir daudzgadīgi lakstaugi, kuru virszemes daļas rudenī atmirst, bet pazemes daļas ar tajās uzkrātajām barības vielām saglabājas un turpina veģetāciju nākamajā sezonā. Nozīmīgākās ziemciešu kultūras ir astilbes *Astilbe*, hostas *Hosta*, ziemasteres *Aster*, dienziendes *Hemerocallis*, pulkstenītes *Campanula*, flokši *Phlox*, daļa tradeskanciju *Tradescantia*, ozolītes *Aquilegia*, delfīnijas *Delphinium*, daļa nelķu *Dianthus*, Ehinācijas *Echinacia*, deviņvīruspēks *Verbascum*, vīgriezies *Filipendula*, helēnijas *Helenium*, heuhēras *Heuchera*, īrisi *Iris*, peonijas *Paeonia*, daļa magoņu *Papaver*, retēji *Potentilla*, daļa pīmulu *Primula*, laimiņi *Sedum*, saulrieteņi *Sempervivum*, enotēras *Oenothera*, drudzenes jeb genciānas *Gentiana* u.c. Nereti kā īpašas ziemciešu apakšgrupas tiek izdalītas sīpolpuķes (tulpes *Tulipa*, narcises *Narcissus*, dekoratīvie sīpoli *Allium*, krokusi *Crocus*, sniegpulkstenītes *Galanthus*, vēlziedes *Colchicum*, hianodoksas *Chianodoxa*, cīrulīši *Corydalis*, erantes *Eranthis*, eritronijas *Erythronia*, zilsniedzītes *Scilla*, puškīnijas *Puschkinia* u.c.) un zālveida ziemcietes (daudzgadīgās dekoratīvās graudzāles). Ziemciešu grupai nosacīti pieskaitāmas arī dažas lapu krūmu kultūras (Dāvida budleja *Buddleia davidii*, daļa vērmeļu *Artemisia*, perovskija *Perowskia* u.c.), kas relatīvi zemās ziemcietības dēļ Latvijā tiek kultivētas kā ziemcietes. Nereti gan pie lapu krūmiem, gan pie ziemcietēm tiek pieskaitīti pundurkrūmi un puskrūmi (kapmirtes *Vinca*, māršili *Thymus*, galotņu pahisandra *Pachysandra terminalis* u.c.).

c) Ūdensaugi

Ūdensaugi ir ekoloģiski specifiska augu grupa, ko dažkārt klasificē arī kā mitrumu mīlošas ziemcietes un pieskaita ziemcietēm, jo daļa no šiem augiem var augt gan ūdenī, gan periodiski applūstošajā krasta joslā, gan pārmitros sauszemes biotopos. Nozīmīgākie ūdens un mitru vietu augi ir ūdensrozes *Nymphaea*, lēpes *Nuphar*, palēpes *Nymphoides*, puplakši *Menyanthes*, puķumeldri *Butomus*, glīvenes *Potamogeton*, vilkvālītes *Typha*, ežgalvītes *Sparganium*, ezerrieksts *Trapa natans*, tūsklapes *Petasites*, bultenes *Sagittaria*, meldri *Scirpus*, kalmes *Acorus*, īrisi *Iris*, purenes *Caltha* u.c.

d) Dekoratīvie lapu koki un krūmi

Dekoratīvie lapu koki un krūmi ir kokaugu (augi ar vairāk vai mazāk pārkoksnējušos stumbru) grupa, kas bioloģiski pieder sēklaugu nodalījuma segsēkļu apakšnodalījumam. Tā ir arī viena no taksoniem (sugām, pasugām, varietātēm, formām, kloniem un šķirnēm) bagātākajām dekoratīvo augu grupām. Nozīmīgākie dekoratīvie lapu koki un krūmi ir liepas *Tilia*, ozoli *Quercus*, riekstkoki *Juglans*, magnolijas *Magnolia*, ķirši *Cerasus*, ceriņi *Syringa*, kļavas *Acer*, vasarzaļie un ziemzaļie rododendri *Rhododendron*, spirejas *Spiraea*, fizokarpi *Physocarpus*, filadelfi jeb neīstie jasmīni *Philadelphus*, dekoratīvās jāņogas *Ribes*, forsītijas *Forsythia*, hortenzijas *Hydrangea*, čužas jeb klinšrozītes *Pentaphylloides*, virši *Calluna*, ērikas jeb sārtenes *Erica*, karagānas *Caragana*, robīnijas *Robinia*, dekoratīvās ābeles *Malus* u.c. Nereti pundurkrūmi un puskrūmi (kapmirtes *Vinca*, māršili *Thymus*, galotņu pahisandra *Pachysandra terminalis* u.c.) tiek pieskaitīti gan pie lapu krūmiem, gan pie ziemcietēm. Savukārt dažas lapu krūmu kultūras (Dāvida budleja *Buddleia davidii*, daļa vērmēļu *Artemisia*, perovskija *Perowskia* u.c.), kas relatīvi zemās ziemcietības dēļ Latvijā gandrīz katru ziemu nosalst līdz sniega segai, tiek kultivētas kā ziemcietes un pieskaitītas ziemciešu grupai.

e) Dekoratīvie skujkoki

Dekoratīvie skujkoki un krūmi ir kokaugu (augi ar vairāk vai mazāk pārkoksnējušos stumbru) grupa, kas sistemātiski pieder sēklaugu nodalījuma kailsēkļu apakšnodalījumam. Pie skujkokiem parasti pieskaita arī ginku *Ginkgo biloba*. Nozīmīgākās šīs grupas kultūras ir egles *Picea*, priedes *Pinus*, kadiķi jeb paegļi *Juniperus*, tūjas jeb dzīvībaskoki *Thuja*, baltegles *Abies*, duglāzijas *Pseudotsuga*, tsugas jeb hemloki *Tsuga*, lapegles *Larix*, īves *Taxus*.

f) Augļu koki un ogulāji

Augļu koki un ogulāji ir lapu koku un krūmu grupa ar pārtikā izmantojamiem augļiem. Klasiskās augļkopības kultūras Latvijā ir mājas ābele *Malus domestica*, mājas bumbiere *Pyrus communis*, skābie ķirši *Cerasus vulgaris*, saldie ķirši *Cerasus avium*, plūmes *Prunus*, jāņogas un upenes *Ribes*, ērkšķogas *Grossularia*, avenes un kazenes *Rubus*. Veiksmīga introdukcija veikta aprikozēm *Armeniaca vulgaris*, persikiem *Persica vulgaris*, vīnogulājiem *Vitis*, krūmmellenēm jeb augstajām zilēnēm *Vaccinium*, lazdām *Corylus*, Amerikas lielaugļu dzērvenēm *Oxycoccus macrocarpon*, zelta jāņogām *Ribes aureum* u.c. No netradicionālajām kultūrām krūmmellenes un lielaugļu dzērvenes Latvijā tiek audzētas komerciālos apjomos. Plašu popularitāti Igaunijā un Somijā ieguvušas Latvijā izveidotās ziemcietīgās vīnogulāju šķirnes.

g) Meža stādi

Šī stādu grupa ietver mežsaimniecībā izmantojamo koku sugu (parastā egle *Picea abies*, parastā priede *Pinus sylvestris*, āra jeb kārpainais bērzs *Betula pendula*, purva jeb pūkainais bērzs *B. pubescens*, melnalksnis *Alnus glutinosa*, hibrīdā apse *Populus tremula* x *P. tremuloides* u.c.) stādu audzēšanu. Meža stādu audzēšanu regulē īpaši nozares normatīvie dokumenti un tā uzskatāma par vienu no sakārtotākajām stādaudzēšanas apakšnozarēm.

h) Citi

Nepilnīgi ziemcietīgās sīpolpuķes un gumpuķes. Nozīmīgākās šīs grupas kultūras ir dālijas *Dahlia* un gladiolas *Gladiolus*. Specifiskas apakšnozares, kas daļēji pārklājas ar šeit minētajām, ir ārstniecības augu un garšaugu stādu audzēšana, īpaši aizsargājamo augu sugu un citu botānisku retumu pavairošana.

2. pielikums.

Ārējo tirdzniecību raksturojošajās tabulās minēto produktu grupu atbilstība pētījumā izmantotai stādaudzēšanas nozares iedalījumam darbības virzienos

CN kods	CN klasifikācija	Projektā izmantotā stādu nozares klasifikācija
0601 10, 0601 20	Sīpoli, gumi, bumbuļi utm.	Citi stādi
0602 10	Neapsakņoti spraudēni un potzari	
0602 20	Augļu koku un krūmu stādi	Augļu koki un ogulāji
0602 30	Rododendru un acāliju stādi	Citi stādi
0602 40	Rožu stādi	
0602 90 30	Dārzeņu un zemeņu stādi	
0602 90 41	Meža koku stādi	Meža stādi
0602 90 45; 0602 90 49	Pārējo koku un krūmu stādi	Dekoratīvie lapu koki un krūmi; dekoratīvie skujkoki
0602 90 51	Daudzgadīgo dārza augu stādi	t.sk. ziemcietes
0602 90 59	Pārējo dārza augu stādi	t.sk. viengadīgās un divgadīgās puķes
0602 90 70; 0602 90 91; 0602 90 99	Telpaugi	Citi stādi
0601; 0602 bez iepriekš uzskaitītajiem	Pārējie	

3. pielikums. Potenciālo eksporta valstu ekonomiskās attīstības analīze

3.1. Krievijas, Ukrainas un Baltkrievijas ekonomiskās attīstības analīze

Par Krievijas ekonomikas straujo attīstību liecina IKP, kas laika posmā 2003.-2006.gads kopumā pieaudzis par aptuveni 30%, ar vidējo pieaugumu gandrīz 7% gadā (2006.gadā – 6,7%). Par aktivitātes pieaugumu apzaļumošanas jomā un līdz ar to stādu pieprasījuma kāpumu vajadzētu liecināt arī ievērojamai celtniecība attīstībai - pēdējo 4 gadu laikā tās IKP pieaudzis gandrīz par 60%, ar vidējo pieaugumu 12% gadā (2006.gadā – 14,1%) (3.1.tabula).

3.1.tabula. Sociālekonomiskie rādītāji Krievijā, Ukrainā un Baltkrievijā 2003.-2006.gadā

	Krievija				Ukraina				Baltkrievija			
	2003.	2004.	2005.	2006.	2003.	2004.	2005.	2006.	2003.	2004.	2005.	2006.
Pastāvīgo iedzīvotāju skaits (gada beigās, milj.)	144,2	143,5	142,8	142,2	47,4	47,1	46,7	46,5	9,8	9,8	9,8	9,7
Reālais IKP (% pret iepriekšējo gadu)	107,3	107,2	106,4	106,7	109,6	112,1	102,7	107,1	107,0	111,4	109,4	109,9
t.sk. PVN celtniecībā (% pret iepriekšējo gadu)	113,0	110,0	110,6	114,1	128,2	121,3	86,7	101,9	107,4*	116,0*	108,1*	108,3*
NKP uz vienu iedzīvotāju pēc PP (starptautiskie dolāri)				11 620				7 510				8 810
NKP % no EMS valstu līmeņa				38%				24%				29%

Avots: Федеральная служба государственной статистики, Госкомстат Украины, Министерство статистики и анализа Республики Беларусь, World Development Indicators, World Bank

*Ekspluatācijā nodoto dzīvojamo platību izmaiņas
EMS – Eiropas Monetārā savienība

Arī Ukrainas ekonomika laika posmā 2003.-2006.gads pieaugusi par 35%, IKP 2006.gadā palielinājies par 7,1%. 2003., 2004.gadā celtniecības IKP tempi Ukrainā palielinājušies ļoti strauji, ikgadējam pieaugumam pārsniedzot 20%, taču 2005.gadā piedzīvots ievērojams kritums, pēc kā 2006.gadā IKP pieaudzis tikai par 1,9%.

Visstraujāk aplūkojamā laika periodā IKP pieaudzis Baltkrievijā (+43%), šajā valstī bijis arī straujākais IKP pieaugums 2006.gadā - par 9,9%. Pieejamā informācija par ekspluatācijā nodoto dzīvojamo platību izmaiņām liecina, ka celtniecība arī šajā valstī attīstās strauji.

NVS valstīs ienākumi uz vienu iedzīvotāju ievērojami atpaliek no ES valstu līmeņa. Pieejamie dati par NKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktpējas paritātes 2006.gadā šajās valstīs salīdzinājumā ar vidējo Eiropas Monetārās savienības (EMS) valstu līmeni, rāda, ka Krievijā ienākumu līmenis veido tikai 38%, Baltkrievijā – 29%, bet Ukrainā vismazāk – 24% no EMS valstu vidējā līmeņa. Līdz ar to šo valstu ekonomikām būtu jāturpina attīstīties, pietuvinoties EMS vidējam līmenim.

Celtniecības potenciāla novērtēšanai izmantotie dati par nodrošinājumu ar dzīvojamo fondu arī liecina, ka tas pieaug, bet joprojām uz vienu iemītnieku veido mazāk nekā citās valstīs. Salīdzinot ar Skandināvijas valstīm, šis nodrošinājums ir aptuveni divas reizes mazāks (3.2.tabula).

3.2.tabula. Kopējās dzīvojamās telpas uz vienu iemītnieku Krievijā salīdzinājumā ar citām valstīm 2003.-2006.gadā, m²

	2003.	2004.	2005.	2006.
Krievija	20,2	20,5	20,9	21,3
Ukraina	21,6	21,8	22,0	22,2
Baltkrievija*	21,6			
Latvija**	23,9			
Lietuva**	23,0			
Igaunija**	27,7			
Zviedrija**	44,4			
Polija**	22,2			
Dānija**	50,6			

Avots: Федеральная служба государственной статистики, Госкомстат Украины, Министерство статистики и анализа Республики Беларусь; Housing statistics in the EU 2004

*2001.gadā

**Ietderīgās aizņemtās dzīvojamās telpas uz vienu iemītnieku

Tiešie pieejamie dati par stādu patēriņu liecina, ka laika posmā 2002.-2004.gads griezto ziedu un stādu patēriņš palielinājies lielākajā daļā ES “jauno” dalībvalstu un Krievijā par 15% (AIPH). Lai arī izdevumi par stādiem uz vienu iedzīvotāju Krievijā ievērojami atpaliek no Eiropas vidējā līmeņa (saskaņā ar AIPH 2002.gada datiem, Krievijā patēriņš stādiem veidoja EUR 1 uz cilvēku gadā, bet Eiropā – EUR 16), taču ņemot vērā 142,2 milj. lielo iedzīvotāju skaitu, tas jau tagad ir lielākais Austrumeiropas griezto ziedu un stādu tirgus (kopējā tirgus vērtība novērtēta 725 milj. EUR apmērā) aiz Polijas un Ungārijas. Turklāt no patēriņa intensitātes viedokļa tam vēl ir milzīgs pieauguma potenciāls.

Tomēr blakus iespējām, ko paver šie tirgi, jāpiezīmē kā tie ir salīdzinoši nestabilāki, līdzās ekonomiskiem un citiem faktoriem te minama gan iespējamā attiecību pasliktināšanās ar Krieviju un tās sekas, to pierāda pašreizējā politiskā nestabilitāte Ukrainā, tāpat Baltkrievijā joprojām pastāv ierobežota demokrātija un diktatūra.

3.2. Skandināvijas valstu – Zviedrijas, Somijas un Norvēģijas ekonomiskās attīstības analīze

3.3.tabula. Sociālekonomiskie rādītāji Skandināvijas valstīs

	Zviedrija				Somija				Norvēģija			
	2003.	2004.	2005.	2006.	2003.	2004.	2005.	2006.	2003.	2004.	2005.	2006.
Iedzīvotāju skaits (gada sākumā, milj.)	8,9	9,0	9,0	9,0	5,2	5,2	5,2	5,3	4,6	4,6	4,6	4,6
Reālais IKP (% pret iepriekšējo gadu)	101,7	104,1	102,9	104,2	101,8	103,7	102,9	105,5	101,0	103,9	102,7	102,9
t.sk. PVN celtniecībā (% pret iepriekšējo gadu)	96,7	105,1	105,6	108,2	102,6	103,1	102,6	105,1	98,7	102,5	105,3	106,5
IKP uz vienu iedzīvotāju pēc PPS	25 100	26 200	26 900	28 600	23 700	25 200	25 900	27 600	32 700	35 900	40 400	44 300
IKP % no ES-25 valstu līmeņa	15,30	115,20	114,50	116,00	108,50	110,90	110,20	112,20	150,10	157,60	171,80	179,90

Avots: Eurostat

Skandināvija ir 18,9 milj. iedzīvotāju liels tirgus, kura stādu tirgus vērtība pēc pieejamās 2002.gada informācijas veidoja kopumā gandrīz EUR 750 milj., kas šobrīd ir lielāka kā Krievijas tirgum (3.4.tabula). Tas saistīts ar nozīmīgi augstāku ienākumu līmeni šajās

valstīs, kas ievērojami pārsniedz vidējos ES ienākumus uz vienu iedzīvotāju, un līdz ar to vairāku desmitu reizu lielāku stādu patēriņu. Novērtēts, ka Zviedrijā pastāv vislielākais stādu tirgus, kopsummā veidojot EUR 385 milj., tam seko Norvēģija ar EUR 224 milj., savukārt Somijā stādu tirgus vērtība bijusi EUR 139 milj., kur arī mazākais stādu patēriņš starp Skandināvijas valstīm (2002.gadā tas bija 2 reizes mazāks kā Norvēģijā).

3.4.tabula. Stādu tirgus vērtība un patēriņš Skandināvijas valstīs 2002.gadā

	Zviedrija	Norvēģija	Somija	Eiropa
Novērtētā stādu tirgus vērtība (milj. EUR)	385	224	139	9 471
Stādu patēriņš uz vienu iedzīvotāju (EUR)	43	56	28	16

Avots: AIPH

Taču neskatoties uz tā jau augsto patēriņa līmeni, pieprasījums pēc stādiem šajās valstīs turpina palielināties, par ko liecina arī iepriekš aplūkotās stādu importa vērtības pieaugums (sevišķi Somijā). Viens no patēriņa palielinājuma iemesliem domājams bijis arī mērenais celtniecības pieaugums, kas visās šajās valstīs bijis straujāks par vidējo ekonomikas attīstību (3.3.tabula).

Vietējo stādu ražošanā aplūkotajās Skandināvijas valstīs šobrīd nav vērojamas nozīmīgas izmaiņas, līdz ar to nākotnes pieprasījuma pieaugums galvenokārt tiks apmierināts ar importētajiem stādiem. Ņemot vērā, ka Latvija atrodas klimata zonā, kas ir tuvāka Skandināvijas valstīm kā Nīderlandes un Vācijas apstākļi, kuras ir galvenie konkurenti produktu grupās, ko Latvija varētu eksportēt uz šiem potenciālajiem tirgiem (Dānija pārsvarā importē telpaugus), tai pastāv salīdzinošās priekšrocības pie nosacījuma, ka produkts ir kvalitatīvs un, lai arī šajos tirgos cenai varētu nebūt tik izšķiroša nozīmē, tomēr katrā ziņā arī konkurētspējīgs cenas ziņā.

3.3. Baltijas valstu – Lietuvas un Igaunijas ekonomiskās attīstības analīze

3.5.tabula. Sociālekonomiskie rādītāji Baltijas valstīs 2003.-2006.gadā

	Lietuva				Igaunija			
	2003.	2004.	2005.	2006.	2003.	2004.	2005.	2006.
Iedzīvotāju skaits (gada sākumā, milj.)	3,5	3,4	3,4	3,4	1,4	1,4	1,3	1,3
Reālais IKP (% pret iepriekšējo gadu)	110,3	107,3	107,6	107,5	107,1	108,1	110,5	111,4
t.sk. PVN celtniecībā (% pret iepriekšējo gadu)	122,9	107,3	110,9	119,8	102,7	107,1	119,8	113,3
IKP uz vienu iedzīvotāju pēc PPS	10 200	11 100	12 200	13 700	11 100	12 100	14 000	15 900
IKP % no ES-25 valstu līmeņa	47,0	48,9	51,9	55,7	51,1	53,4	59,7	64,7

Avots: Eurostat

Kā to parāda strauji pieaugošie importa dati, stādu patēriņš Baltijas valstīs palielinās. Stādu pieprasījuma kāpums lielā mērā pavada celtniecības attīstību, kas palielinās ļoti strauji (3.5.tabula). Ņemot vērā pašreizējo ienākumu līmeni, kas ir joprojām ir zem ES vidējā līmeņa, kā arī nodrošinājumu ar dzīvojamām platībām, kas ievērojami atpaliek no Skandināvijas valstīm, stādu patēriņam būtu vēl nozīmīgi jāpieaug tuvākajā nākotnē.

4. pielikums.

Info lapas sadalījumā pa stādaudzēšanas nozares perspektīvo produktu grupām

4.1. Dekoratīvie skujkoki

4.1.1. Ražošana – vietējo dekoratīvo skujkoku piedāvājums

Dekoratīvo skujkoku pārdošanas vērtība veido aptuveni **Ls 774 tūkst.**, kas ir **19% no kopējā stādu apgrozījuma** Latvijā. Skujkoki šobrīd ir **nozīmīgākā dekoratīvo stādu grupa** (neskaitot meža stādus), veidojot 43% no to kopējā apgrozījuma(4.1.tabula).

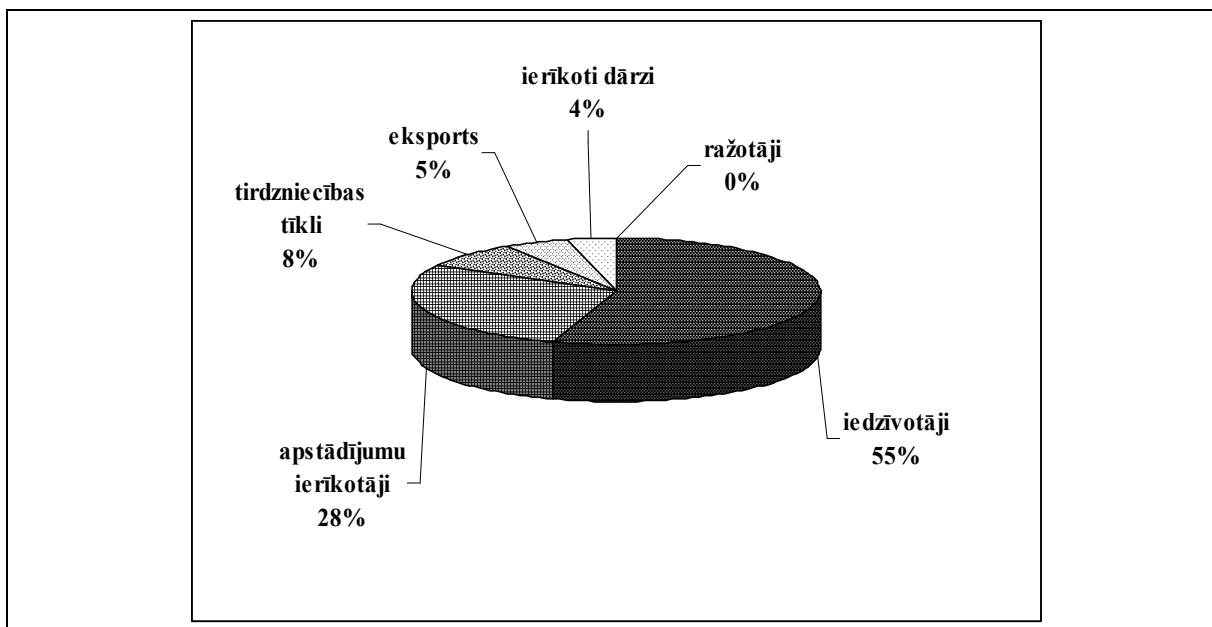
4.1.tabula. Pārdoto dekoratīvo skujkoku skaits un to realizācijas vērtība Latvijā 2006.gadā

	pārdoto stādu skaits	realizācijas vērtība, Ls
Dekoratīvie skujkoki	325 101	773 935
t.sk. jaunstādi	40 150	13 609
dižstādi	1 205	9 640

Avots: LVAEI aprēķini pēc aptaujas datiem

Šobrīd Latvijā maz tiek izaudzēti **dižstādi** – šo dekoratīvo skujkoku aptuvenais skaits varētu būt ap **1,2 tūkst.**, bet to realizācijas vērtība – gandrīz **Ls 10 tūkst.** Iespējams, ka daži aptaujātie nav atsevišķi izdalījuši šo produkcijas grupu no kopējiem dekoratīvo koku un krūmu stādiem, tāpēc reālais aptaujāto saražotais dižstādu apjoms varētu būt nedaudz lielāks.

Nozīmīgākās dekoratīvo skujkoku kultūras pēc apgrozījuma ir **tūjas, egles, kadīķi, priedes un pacipreses.**

4-1.attēls. Dekoratīvo skujkoku pārdošanas struktūra Latvijā 2006.gadā

Avots: LVAEI aprēķini pēc aptaujas datiem

Skujkokiem **konteinerstādu** īpatsvars veido gandrīz **90%**, nelielais atlikušais stādu daudzums tiek realizēti kā kailsakņu stādi.

Nozīmīgākais dekoratīvo skujkoku realizācijas veids ir **tiešā tirdzniecība iedzīvotājiem**, kas veido ap **55%**. Apstādījumu ierīkotājiem tiek pārdoti gandrīz 30% no šīs produkcijas veida realizēto stādu vērtības. Saskaņā ar aptaujas datiem, tirdzniecības tīkliem vidēji pārdoti 8% dekoratīvo skujkoku stādu. Stādu, kas pārdoti ierīkotu dārzu veidā, īpatsvars veido aptuveni 4% (4-1.attēls).

Dekoratīvo skujkoku dižstādu realizācijā salīdzinoši lielāks kā dekoratīviem skujkokiem kopā ir īpatsvars pārdošanai apstādījumu ierīkotājiem (80%), atlikušie stādi realizēti tiešajā tirdzniecībā (20%).

4.1.2. Imports – ārvalstu dekoratīvo skujkoku piedāvājums

Dekoratīvo koku un krūmu stādi ir **nozīmīgākais stādu importa produkts Latvijā**, kuru īpatsvars kopējā stādu importa vērtībā pieaudzis no iepriekš augstākā rādītāja gandrīz 30% līdz **51%** 2006. gadā.

4.2.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu imports Latvijā sadalījumā pa valstīm 2002.-2006.gadā

	Imports, tūkst. Ls					Īpatsvars kopējā importa vērtībā, %				
	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Vācija	82,6	167,4	61,5	110,8	888,5	23%	37%	17%	29%	43%
Polija	179,6	150,7	124,8	137,6	511,6	50%	34%	35%	36%	25%
Beļģija	21,9	59,5	66,7	66,9	208,8	6%	13%	19%	17%	10%
Nīderlande	45,6	46,9	26,0	32,7	204,5	13%	10%	7%	9%	10%
Itālija	0,0	0,0	0,0	0,0	100,1	0%	0%	0%	0%	5%
Lietuva	3,7	6,0	61,4	26,0	61,6	1%	1%	17%	7%	3%
Ungārija	0,0	0,0	0,0	0,0	57,1	0%	0%	0%	0%	3%
Čehija	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	0%	0%	0%	0%	1%
Igaunija	9,5	5,3	0,0	0,0	1,6	3%	1%	0%	0%	0%
Pārējās	14,9	13,5	12,3	10,7	14,1	4%	3%	3%	3%	1%
Kopā	357,8	449,3	352,8	384,8	2 062,4	100%	100%	100%	100%	100%

Avots: CSP dati

2006.gadā **visvairāk** dekoratīvo koku un krūmu stādus importējusi **Vācija, Polija, Beļģija un Nīderlande** (4.2.tabula).

4.1.3. Eksports – dekoratīvo skujkoku piedāvājums ārvalstīs

Dekoratīvie koki un krūmi ir arī **galvenais Latvijas stādu eksporta produkts**. To īpatsvars aplūkojamā laika periodā svārstījies ap 35-45%, bet 2006.gadā šis produkcijas veids kļuvis par izteikti svarīgāko, veidojot **87% no kopējās stādu eksporta vērtības** un absolūtā izteiksmē sasniedzot **Ls 3,5 milj.**

4.3.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu eksports sadalījumā pa valstīm 2002.-2006.gadā

	Eksports, tūkst. Ls					Īpatsvars kopējā eksporta vērtībā, %				
	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Krievija	39,5	69,2	74,6	393,4	3 490,0	78%	92%	97%	95%	99%
Polija	0,0	0,0	0,0	0,0	40,4	0%	0%	0%	0%	1%
Norvēģija	2,8	0,0	0,1	1,5	0,0	5%	0%	0%	0%	0%
Igaunija	2,9	0,1	1,2	0,0	0,0	6%	0%	2%	0%	0%
Dānija	5,6	3,4	0,0	0,0	0,0	11%	5%	0%	0%	0%
Pārējās	0,0	2,8	0,7	19,0	0,0	0%	4%	1%	5%	0%
Kopā	50,8	75,4	76,7	413,9	3 530,4	100%	100%	100%	100%	100%

Avots: CSP dati

Taču, ņemot vērā šīs produkcijas grupas ievērojamo importa vērtības pieaugumu 2006.gadā, lielākā daļa šīs eksporta vērtības bijis stādu (galvenokārt skujkoku) reeksports uz Krieviju.

Par to liecina ne tikai nelielie vietējo saražoto stādu apjomi, kas pagaidām atpaliek no eksporta vērtības, bet arī aptaujāties Nīderlandes stādu eksportētāji atzīst, ka Latvijā tiek ievesti stādi, kuri tālāk paredzēti Krievijas tirgum. Šāda prakse tiek pieņemta, jo pastāv uzskats, ka Krievijā Latvijas stādi ir labāk ieredzēti.

Praktiski visi dekoratīvo koku un krūmu stādi **izvesti uz Krieviju** (4.3.tabula).

4.1.4. Eksporta valstu pieprasījums

Galveno potenciālo dekoratīvo koku un krūmu eksporta partnervalstu pieprasījums pēc importa stādiem, tā dinamika un sadalījums pa galvenajām importa partnervalstīm attēlots 3.4.-3.9.tabulā.

4.4.tabula. ES-25 dekoratīvo koku un krūmu eksports uz Krieviju, Ukrainu un Baltkrieviju 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Krievija	6 857	7 932	10 546	10 083	15 477
Ukraina	803	922	1 609	2 573	5 006
Baltkrievija	94	253	365	512	760

Avots: Comext datu bāze

4.5.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas dekoratīvo koku un krūmu eksporta vērtība Krievijā, Ukrainā un Baltkrievijā 2006.gadā, tūkst. EUR

	Nīderlande	Vācija	Polija
Krievija	3 428	2 815	464
Ukraina	650	1 157	2 223
Baltkrievija	2	171	587

Avots: Comext datu bāze

4.6.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu imports Skandināvijas valstīs 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Zviedrija	8 970	9 737	11 226	11 194	13 857
Norvēģija*	9 472	8 120	9 158	9 680	10 825
Somija	3 232	3 606	4 140	4 557	4 903

Avots: Comext datu bāze

*ES-25 eksports

4.7.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Dānijas dekoratīvo koku un krūmu importa vērtība Skandināvijas valstīs 2006.gadā, tūkst. EUR

	Nīderlande	Vācija	Dānija
Zviedrija	5 842	5 541	1 763
Norvēģija	6 594	2 973	1 032
Somija	3 171	619	549

Avots: Comext datu bāze

*eksports

4.8.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu imports pārējās Baltijas valstīs 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Lietuva	452	655	807	852	1 086
Igaunija	556	646	668	758	894

Avots: Comext datu bāze

4.9.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas dekoratīvo koku un krūmu importa vērtība pārējās Baltijas valstīs 2006.gadā, tūkst. EUR

	Nīderlande	Polija	Vācija
Lietuva	408	380	249
Igaunija	619	206	48

Avots: Comext datu bāze

Pieejamie dati par Skandināvijas valstu dekoratīvo koku un krūmu ražošanu attēloti 3.10.-3.12.tabulā.

4.10.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu audzēšanai izmantotā atklāta lauka platība un saimniecību skaits Zviedrijā 2002., 2005.gadā

	Platība, ha		Saimniecību skaits	
	2002.	2005.	2002.	2005.
Lapu koki	137	136	43	28
Skujkoki	22	19	23	17
Dekoratīvie krūmi	37	22	37	22
Dzīvžogu un ainavu augi	34	36	19	17

Avots: Statens Jordbruksverk

4.11.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu ražošanas rādītāji Zviedrijā 2003.-2005.gadā

	saražotais daudzums, tūkst.			produkcijas vērtība, tūkst.EUR		
	2003.	2004.	2005.	2003.	2004.	2005.
Lapu koki	800	600	300	23 814	11 932	9 445
Skujkoki	300	200	200	1 688	1 468	1 712
Dekoratīvie krūmi	1 600	1 500	1 700	3 945	3 802	5 579
Dzīvžogu un ainavu augi	6 500	6 500	5 000	3 134	3 156	3 328

Avots: Statens Jordbruksverk

4.12.tabula. Atklāta lauka stādu audzēšanai izmantotā platība un saimniecību skaits Somijā 2002.-2005.gadā

	2002.	2003.	2004.	2005.
Atklāta lauka stādu platība kopā, ha	651	622	632	628
Augļu koku un krūmu stādi	76	74	74	86
Dekoratīvie krūmi	208	190	192	186
Dekoratīvie koki	331	321	331	315
Ziemcietes	36	36	34	41
Kopējais saimniecību skaits	308	286	276	270

Avots: Tike

4.1.5. Konkurentu analīze

Dekoratīvo koku un krūmu ražošanas rādītāji galvenajās konkurentvalstīs gan iekšējā, gan arī ārējā tirgū apkopoti 3.13.- 3.16.tabulā.

4.13.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu produkcijas vērtība Nīderlandē 2003.-2006.gadā, milj. EUR

	2003.	2004.	2005.	2006.*
Dekoratīvie koki un krūmi	578	579	552	544

Avots: Productschap Tuinbouw
*novērtējums

4.14.tabula. Dekoratīvo koku, krūmu un ziemciešu audzēšanai izmantotā platība un saimniecību skaits Nīderlandē 2003.-2006.gadā

	Audzēšanai izmantotā platība, ha				Saimniecību skaits		
	2003.	2004.	2005.	2006.*	2003.	2004.	2005.
Koki, krūmi un ziemcietes segtajās platībās	379	395	433	404	1 305	1 299	n.d.
Koki, krūmi un ziemcietes atklātā laukā	13 151	13 749	14 576	15 341	4 447	4 306	n.d.
podu un konteinerlaukumi	934	1 128	1 056	1 039			

Avots: Productschap Tuinbouw
*novērtējums

4.15.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu ražošanas galvenie rādītāji Vācijā 2005.gadā

	produkcijas vērtība, milj. EUR*	platība, ha	saimniecību skaits
Dekoratīvie koki un krūmi	1 273	21 053	3 743

Avots: BMELV, Statistisches Bundesamt
*2004.gada dati

4.16.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu ražošanas galvenie rādītāji Polijā 2003.gadā

	produkcijas vērtība, miljardi. EUR	platība, ha	saimniecību skaits
Dekoratīvie koki un krūmi	0,2	4 390	3 245

Avots: A.Maroša pētījumi

4.17.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas dekoratīvo koku un krūmu eksports 2004.-2006.gadā, tūkst.EUR

	2004.	2005.	2006.
Nīderlande	268 574	256 193	296 305
Vācija	64 108	63 733	67 485
Polija	9 777	12 089	9 305

Avots: Comext datu bāze

4.2. Dekoratīvie lapu koki un krūmi

4.2.1. Ražošana – vietējo dekoratīvo lapu koku un krūmu piedāvājums

Vietējo dekoratīvo lapu koku un krūmu realizācijas vērtība veido gandrīz Ls 400 tūkst. Pārdoto dižstādu, kas ir īpašs produkcijas veids, skaits bijis tikai 2,2 tūkst., to aptuvenā realizācijas vērtība varētu būt gandrīz Ls 70 tūkst. Kopumā realizēti aptuveni Ls 19 tūkst. dekoratīvo lapu koku un krūmu jaunstādu (4.18.tabula).

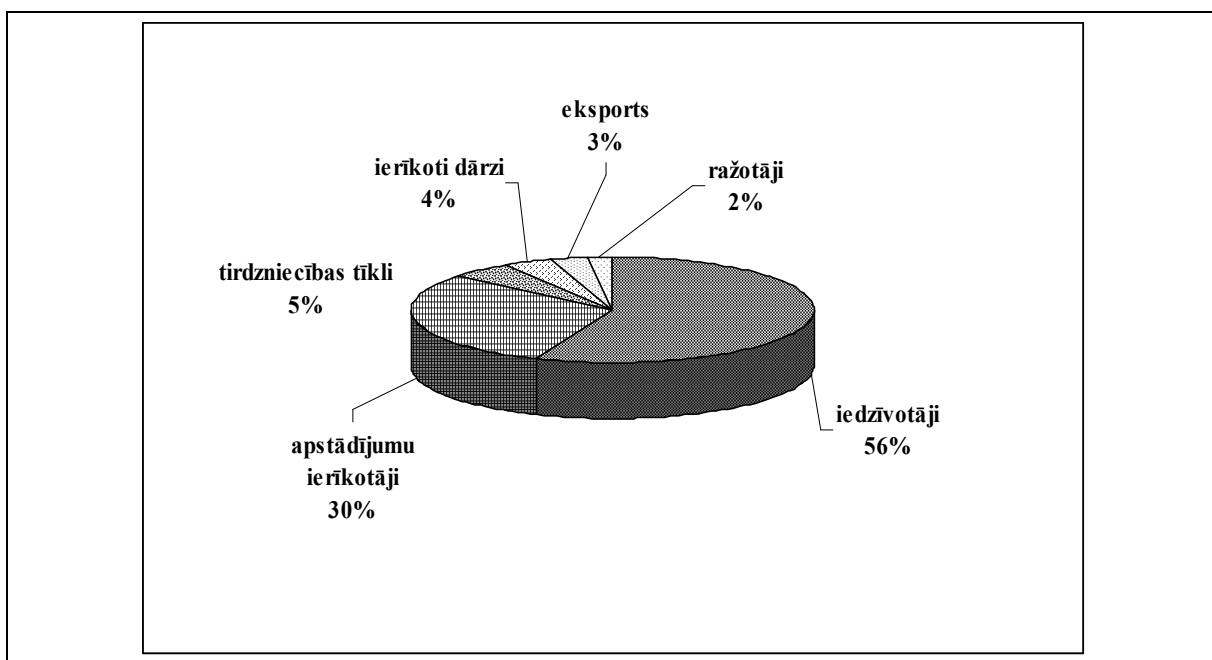
4.18.tabula. Pārdoto dekoratīvo lapu koku un krūmu skaits un to realizācijas vērtība Latvijā 2006.gadā

	pārdoto stādu skaits	realizācijas vērtība, Ls
Dekoratīvie lapu koki un krūmi	423 025	399 056
t.sk. jaunstādi	97 400	18 567
dižstādi	2 160	67 328

Avots: LVAEI aprēķini pēc aptaujas datiem

Pēc apgrozījuma vērtības populārākās dekoratīvo lapu koku un krūmu kultūras ir **spirejas, rododendri, klinšrozītes, filadelfi jeb neīstie jasmīni, ceriņi un vilkābeles**, savukārt pie dekoratīvo lapu koku un krūmu grupas **dižstādiem** jāmin **liepas, kļavas, ozoli un pīlādži**.

75% no lapu koku un krūmu daudzuma tiek pārdoti kā **konteinerstādi**.

4-2.attēls. Dekoratīvo lapu koku un krūmu pārdošanas struktūra Latvijā 2006.gadā

Avots: LVAEI aprēķini pēc aptaujas datiem

Dekoratīvo lapu koku un krūmu tirdzniecības struktūrā **vislielākais īpatsvars ir tiešajai tirdzniecībai iedzīvotājiem** – aptuveni 56%, 30% - apstādījumu ierīkotājiem, tirdzniecības tīkliem pārdoti 5%, ierīkotu dārzu veidā – 4%, pie citiem ražotājiem nonākuši 2% no kopējiem pārdotajiem šī veida stādiem (4-2.attēls).

Dekoratīvo lapu koku un krūmu dižstādu lielākā daļa (47%) arī pārdoti tiešajā tirdzniecībā, savukārt 40% realizēti apstādījumu ierīkotājiem, bet atlikušie 12% - pārdoti ierīkotu dārzu veidā.

4.2.2. Imports – ārvalstu piedāvājums

Dekoratīvo koku un krūmu stādi ir **nozīmīgākais stādu importa produkts Latvijā**, kuru **īpatsvars kopējā stādu importa vērtībā** pieaudzis no iepriekš augstākā rādītāja gandrīz 30% līdz **51%** 2006. gadā.

4.19.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu imports Latvijā sadalījumā pa valstīm 2002.-2006.gadā

	Imports, tūkst. Ls					Īpatsvars kopējā importa vērtībā, %				
	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Vācija	82,6	167,4	61,5	110,8	888,5	23%	37%	17%	29%	43%
Polija	179,6	150,7	124,8	137,6	511,6	50%	34%	35%	36%	25%
Beļģija	21,9	59,5	66,7	66,9	208,8	6%	13%	19%	17%	10%
Nīderlande	45,6	46,9	26,0	32,7	204,5	13%	10%	7%	9%	10%
Itālija	0,0	0,0	0,0	0,0	100,1	0%	0%	0%	0%	5%
Lietuva	3,7	6,0	61,4	26,0	61,6	1%	1%	17%	7%	3%
Ungārija	0,0	0,0	0,0	0,0	57,1	0%	0%	0%	0%	3%
Čehija	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	0%	0%	0%	0%	1%
Igaunija	9,5	5,3	0,0	0,0	1,6	3%	1%	0%	0%	0%
Pārējās	14,9	13,5	12,3	10,7	14,1	4%	3%	3%	3%	1%
Kopā	357,8	449,3	352,8	384,8	2 062,4	100%	100%	100%	100%	100%

Avots: CSP dati

2006.gadā **visvairāk** dekoratīvo koku un krūmu stādus importējusi **Vācija, Polija, Beļģija un Nīderlande** (4.19.tabula).

4.2.3. Eksports – piedāvājums ārvalstīs

Dekoratīvie koki un krūmi ir arī **galvenais Latvijas stādu eksporta produkts**. To īpatsvars aplūkojamā laika periodā svārstījies ap 35-45%, bet 2006.gadā šis produkcijas veids kļuvis par izteikti svarīgāko, veidojot **87% no kopējās stādu eksporta vērtības** un absolūtā izteiksmē sasniedzot **Ls 3,5 milj.**

4.20.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu eksports sadalījumā pa valstīm 2002.-2006.gadā

	Eksports, tūkst. Ls					Īpatsvars kopējā eksporta vērtībā, %				
	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Krievija	39,5	69,2	74,6	393,4	3 490,0	78%	92%	97%	95%	99%
Polija	0,0	0,0	0,0	0,0	40,4	0%	0%	0%	0%	1%
Norvēģija	2,8	0,0	0,1	1,5	0,0	5%	0%	0%	0%	0%
Igaunija	2,9	0,1	1,2	0,0	0,0	6%	0%	2%	0%	0%
Dānija	5,6	3,4	0,0	0,0	0,0	11%	5%	0%	0%	0%
Pārējās	0,0	2,8	0,7	19,0	0,0	0%	4%	1%	5%	0%
Kopā	50,8	75,4	76,7	413,9	3 530,4	100%	100%	100%	100%	100%

Avots: CSP dati

Taču, ņemot vērā šīs produkcijas grupas ievērojamo importa vērtības pieaugumu 2006.gadā, lielākā daļa šīs eksporta vērtības bijis stādu (galvenokārt skujkoku) reeksports uz Krieviju.

Par to liecina ne tikai nelielie vietējo saražoto stādu apjomi, kas pagaidām atpaliek no eksporta vērtības, bet arī aptaujāties Nīderlandes stādu eksportētāji atzīst, ka Latvijā tiek ievesti stādi, kuri tālāk paredzēti Krievijas tirgum. Šāda prakse tiek pieņemta, jo pastāv uzskats, ka Krievijā Latvijas stādi ir labāk ieredzēti.

Praktiski visi dekoratīvo koku un krūmu stādi **izvesti uz Krieviju** (4.20.tabula).

4.2.4. Eksporta valstu pieprasījums

Galveno potenciālo dekoratīvo koku un krūmu eksporta partnervalstu pieprasījums pēc importa stādiem, tā dinamika un sadalījums pa galvenajām importa partnervalstīm attēlots 3.21.-3.26.tabulā.

4.21.tabula. ES-25 dekoratīvo koku un krūmu eksports uz Krieviju, Ukrainu un Baltkrieviju 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Krievija	6 857	7 932	10 546	10 083	15 477
Ukraina	803	922	1 609	2 573	5 006
Baltkrievija	94	253	365	512	760

Avots: Comext datu bāze

4.22.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas dekoratīvo koku un krūmu eksporta vērtība Krievijā, Ukrainā un Baltkrievijā 2006.gadā, tūkst.EUR

	Nīderlande	Vācija	Polija
Krievija	3 428	2 815	464
Ukraina	650	1 157	2 223
Baltkrievija	2	171	587

Avots: Comext datu bāze

4.23.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu imports Skandināvijas valstīs 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Zviedrija	8 970	9 737	11 226	11 194	13 857
Norvēģija*	9 472	8 120	9 158	9 680	10 825
Somija	3 232	3 606	4 140	4 557	4 903

Avots: Comext datu bāze

*ES-25 eksports

4.24.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Dānijas dekoratīvo koku un krūmu importa vērtība Skandināvijas valstīs 2006.gadā, tūkst. EUR

	Nīderlande	Vācija	Dānija
Zviedrija	5 842	5 541	1 763
Norvēģija	6 594	2 973	1 032
Somija	3 171	619	549

Avots: Comext datu bāze

*eksports

4.25.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu imports pārējās Baltijas valstīs 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Lietuva	452	655	807	852	1 086
Igaunija	556	646	668	758	894

Avots: Comext datu bāze

4.26.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas dekoratīvo koku un krūmu importa vērtība pārējās Baltijas valstīs 2006.gadā, tūkst. EUR

	Nīderlande	Polija	Vācija
Lietuva	408	380	249
Igaunija	619	206	48

Avots: Comext datu bāze

Pieejamie dati par Skandināvijas valstu dekoratīvo koku un krūmu ražošanu attēloti 3.27.-3.29.tabulā.

4.27.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu audzēšanai izmantotā atklāta lauka platība un saimniecību skaits Zviedrijā 2002., 2005.gadā

	Platība, ha		Saimniecību skaits	
	2002.	2005.	2002.	2005.
Lapu koki	137	136	43	28
Skujkoki	22	19	23	17
Dekoratīvie krūmi	37	22	37	22
Dzīvzogu un ainavu augi	34	36	19	17

Avots: Statens Jordbruksverk

4.28.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu ražošanas rādītāji Zviedrijā 2003.-2005.gadā

	saražotais daudzums, tūkst.			produkcijas vērtība, tūkst.EUR		
	2003.	2004.	2005.	2003.	2004.	2005.
Lapu koki	800	600	300	23 814	11 932	9 445
Skujkoki	300	200	200	1 688	1 468	1 712
Dekoratīvie krūmi	1 600	1 500	1 700	3 945	3 802	5 579
Dzīvzogu un ainavu augi	6 500	6 500	5 000	3 134	3 156	3 328

Avots: Statens Jordbruksverk

4.29.tabula. Atklāta lauka stādu audzēšanai izmantotā platība un saimniecību skaits Somijā 2002.-2005.gadā

	2002.	2003.	2004.	2005.
Atklāta lauka stādu platība kopā, ha	651	622	632	628
Augļu koku un krūmu stādi	76	74	74	86
Dekoratīvie krūmi	208	190	192	186
Dekoratīvie koki	331	321	331	315
Ziemcietes	36	36	34	41
Kopējais saimniecību skaits	308	286	276	270

Avots: Tike

4.2.5. Konkurentu analīze

Dekoratīvo koku un krūmu ražošanas rādītāji galvenajās konkurentvalstīs gan iekšējā, gan arī ārējā tirgū apkopoti 3.30.-3.34.tabulā.

4.30.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu produkcijas vērtība Nīderlandē 2003.-2006.gadā, milj. EUR

	2003.	2004.	2005.	2006.*
Dekoratīvie koki un krūmi	578	579	552	544

Avots: Productschap Tuinbouw

*novērtējums

4.31.tabula. Dekoratīvo koku, krūmu un ziemciešu audzēšanai izmantotā platība un saimniecību skaits Nīderlandē 2003.-2006.gadā

	Audzēšanai izmantotā platība, ha				Saimniecību skaits		
	2003.	2004.	2005.	2006.*	2003.	2004.	2005.
Koki, krūmi un ziemcietes segtajās platībās	379	395	433	404	1 305	1 299	n.d.
Koki, krūmi un ziemcietes atklātā laukā	13 151	13 749	14 576	15 341	4 447	4 306	n.d.
podu un konteinerlaukumi	934	1 128	1 056	1 039			

Avots: Productschap Tuinbouw
*novērtējums

4.32.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu ražošanas galvenie rādītāji Vācijā 2005.gadā

	produkcijas vērtība, milj. EUR*	platība, ha	saimniecību skaits
Dekoratīvie koki un krūmi	1 273	21 053	3 743

Avots: BMELV, Statistisches Bundesamt
*2004.gada dati

4.33.tabula. Dekoratīvo koku un krūmu ražošanas galvenie rādītāji Polijā 2003.gadā

	produkcijas vērtība, miljardi. EUR	platība, ha	saimniecību skaits
Dekoratīvie koki un krūmi	0,2	4 390	3 245

Avots: A.Maroša pētījumi

4.34.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas dekoratīvo koku un krūmu eksports 2004.-2006.gadā, tūkst.EUR

	2004.	2005.	2006.
Nīderlande	268 574	256 193	296 305
Vācija	64 108	63 733	67 485
Polija	9 777	12 089	9 305

Avots: Comext datu bāze

4.3. Ziemcietes

4.3.1. Ražošana – vietējo ziemciešu piedāvājums

Ziemcietes veido aptuveni **3% no kopējā vietējo stādu apgrozījuma**. Pēc aptaujas datiem, ziemciešu realizācijas vērtība bijusi **Ls 134 tūkst.**, šī produkcijas grupas **jaunstādu** realizācijas vērtība nav sasniegusi pat **Ls 2 tūkst.** (4.35.tabula).

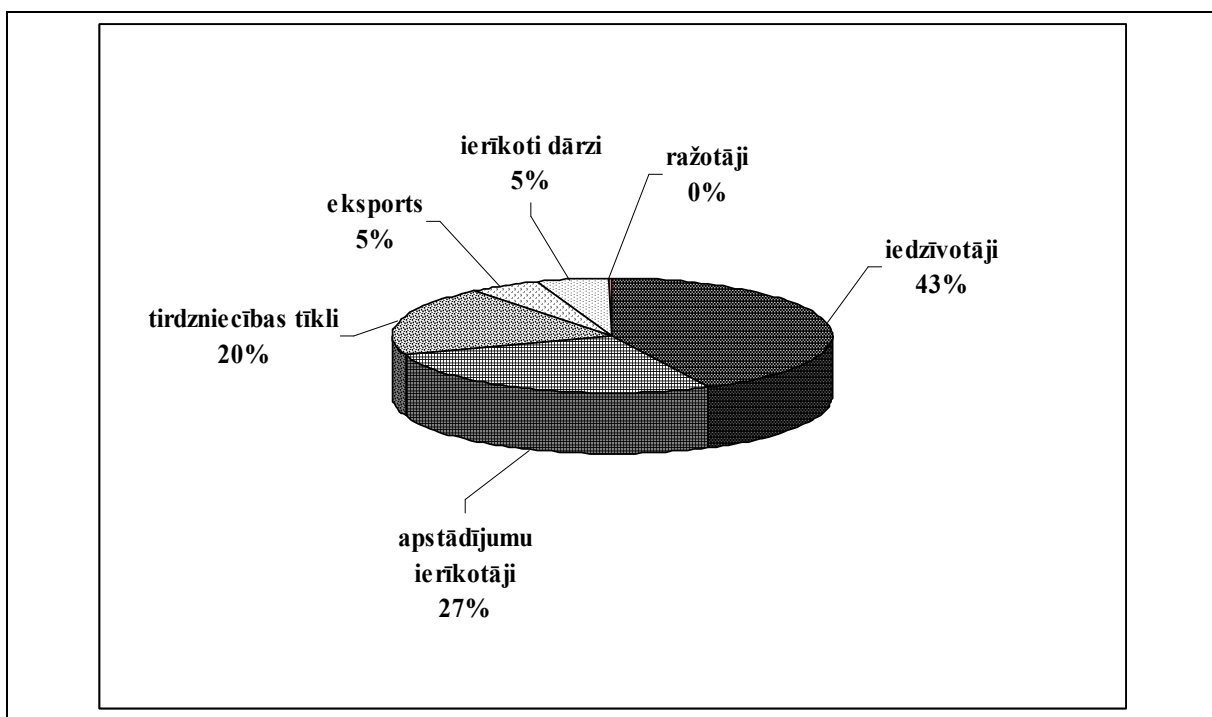
4.35.tabula. Pārdoto ziemciešu skaits un to realizācijas vērtība Latvijā 2006.gadā

	Pārdoto stādu skaits	Realizācijas vērtība, Ls
Ziemcietes	239 743	134 023
t.sk. jaunstādi	2 200	1 826

Avots: LVAEI aprēķini pēc aptaujas datiem

Pēc apgrozījuma vērtības populārākās ziemcietes ir **laimiņi, flokši, dienziedes, heihēras, astilbes un hostas**.

Ziemcietes galvenokārt tiek realizētas kā **konteinerstādi (82%)**.

Avots: LVAEI aprēķini pēc aptaujas datiem

4-3.attēls. Ziemciešu pārdošanas struktūra Latvijā 2006.gadā

Ziemcietes visvairāk tiek pārdotas **tiešajā tirdzniecībā iedzīvotājiem (43%)**, kam seko pārdošana apstādījumu ierīkotājiem (27%), šai produkcijas grupai salīdzinoši liels īpatsvars – 20% - tiek realizēts tirdzniecības tīkliem. Ierīkotu dārzeņu veidā pārdoti tikai apmēram 5% ziemciešu (4-3.attēls).

4.3.2. Imports – ārvalstu piedāvājums

Ziemciešu importa vērtība Latvijā attēlota 4.36.tabula. Galvenās šīs produkcijas importētājvalstis ir **Polija, Vācija un Nīderlande**.

4.36.tabula. Daudzgadīgo dārza augu imports Latvijā sadalījumā pa valstīm 2002.-2006.gadā

	Imports, tūkst. Ls					Īpatsvars kopējā importa vērtībā, %				
	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Polija	3,9	3,8	1,8	57,6	77,0	8%	16%	20%	12%	65%
Vācija	0,0	6,9	0,0	135,9	35,6	0%	30%	0%	27%	30%
Nīderlande	25,7	12,2	6,9	157,3	3,7	49%	53%	74%	32%	3%
Lietuva	0,4	0,0	0,0	0,1	1,8	1%	0%	0%	0%	1%
Beļģija	0,0	0,0	0,0	109,4	0,4	0%	0%	0%	22%	0%
Somija	17,7	0,0	0,0	0,0	0,0	34%	0%	0%	0%	0%
Ungārija	0,0	0,0	0,0	29,3	0,0	0%	0%	0%	6%	0%
Pārējās	4,3	0,1	0,6	5,2	0,0	8%	0%	6%	1%	0%
Kopā	51,9	23,0	9,3	494,8	118,5	100%	100%	100%	100%	100%

Avots: CSP dati

4.3.3. Eksports – piedāvājums ārvalstīs

Latvijas ziemciešu eksporta vērtība 2006.gadā veidoja Ls 173 tūkst. (4.37.tabula), visa šī produkcija izvesta uz **Krieviju**.

4.37.tabula. Latvijas daudzgadīgo dārza augu eksports sadalījumā pa valstīm 2002.-2006.gadā

	Eksports, tūkst. Ls					Īpatsvars kopējā eksporta vērtībā, %				
	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Krievija	0,0	0,0	0,0	18,4	172,5	100%	0%	0%	100%	100%
Igaunija	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0%	0%	100%	0%	0%
Pārējās	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%	0%	0%	0%	0%
Kopā	0,0	0,0	0,3	18,4	172,5	100%	0%	100%	100%	100%

Avots: CSP dati

4.3.4. Eksporta valstu pieprasījums

Galveno potenciālo ziemciešu eksporta partnervalstu pieprasījums pēc importa stādiem, tā dinamika un sadalījums pa galvenajām importa partnervalstīm attēlots 3.38.-3.43.tabulā.

4.38.tabula. ES-25 daudzgadīgo dārza augu eksports uz Krieviju, Ukrainu un Baltkrieviju 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Krievija	743	967	1 458	1 485	2 645
Ukraina	181	216	218	400	456
Baltkrievija	3	6	13	5	29

Avots: Comext datu bāze

4.39.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas daudzgadīgo dārza augu eksporta vērtība Krievijā, Ukrainā un Baltkrievijā 2006.gadā, tūkst. EUR

	Nīderlande	Polija	Vācija
Krievija	2 115	109	55
Ukraina	324	44	21
Baltkrievija	12	17	0

Avots: Comext datu bāze

4.40.tabula. Daudzgadīgo dārza augu imports Skandināvijas valstīs 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Zviedrija	2 887	4 977	4 480	4 397	3 548
Norvēģija*	1 292	2 053	1 825	2 051	4 032
Somija	889	1 472	1 665	2 074	1 902

Avots: Comext datu bāze
*ES-25 eksports

4.41.tabula. Nīderlandes, Dānijas un Vācijas daudzgadīgo dārza augu importa vērtība Skandināvijas valstīs 2006.gadā, tūkst. EUR

	Nīderlande	Dānija	Vācija
Zviedrija	1 324	1 711	401
Norvēģija*	757	2 498	647
Somija	1 120	550	88

Avots: Comext datu bāze
*eksports

4.42.tabula. Daudzgadīgo dārza augu imports pārējās Baltijas valstīs 2002.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Lietuva	42	103	93	92	255
Igaunija	57	64	53	43	45

Avots: Comext datu bāze

4.43.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas daudzgadīgo dārza augu importa vērtība pārējās Baltijas valstīs 2006.gadā, tūkst. EUR

	Nīderlande	Vācija	Polija
Lietuva	122	66	63
Igaunija	39	2	0

Avots: Comext datu bāze

Pieejamie dati par Skandināvijas valstu ziemciešu ražošanu attēloti 3.44.-3.46.tabulā.

4.44.tabula. Ziemciešu audzēšanai izmantotā atklāta lauka platība un saimniecību skaits Zviedrijā 2002., 2005.gadā

	2002.	2005.
Platība	25	20
Saimniecību skaits	30	21

Avots: Statens Jordbruksverk
*saimniecības ar vismaz 0,25ha platībām

4.45.tabula. Ziemciešu produkcijas ražošana Zviedrijā 2003.-2005.gadā

	2003.	2004.	2005.
Saražotais daudzums, tūkst.	5 900	7 200	5 700
Produkcijas vērtība, tūkst. EUR	6 258	6 892	5 848

Avots: Statens Jordbruksverk

4.46.tabula. Atklāta lauka stādu audzēšanai izmantotā platība un saimniecību skaits Somijā 2002.-2005.gadā

	2002.	2003.	2004.	2005.
Atklāta lauka stādu platība kopā, ha	651	622	632	628
Augļu koku un krūmu stādi	76	74	74	86
Dekoratīvie krūmi	208	190	192	186
Dekoratīvie koki	331	321	331	315
Ziemcietes	36	36	34	41
Kopējais saimniecību skaits	308	286	276	270

Avots: Tike

4.3.5. Konkurentu analīze

Pieejamie dati par dekoratīvo koku, krūmu un ziemciešu ražošanu Nīderlandē attēloti 4.47.tabula. Savukārt 4.48.tabula uzrādīti galveno konkurentvalstu gan iekšējā, gan arī eksporta tirgos (Nīderlandes, Vācijas un Polijas) ziemciešu eksporta apmēri.

4.47.tabula. Dekoratīvo koku, krūmu un ziemciešu audzēšanai izmantotā platība un saimniecību skaits Nīderlandē 2003.-2006.gadā

	Audzēšanai izmantotā platība, ha				Saimniecību skaits		
	2003.	2004.	2005.	2006. *	2003.	2004.	2005.
Koki, krūmi un ziemcietes segtajās platībās	379	395	433	404	1 305	1 299	n.d.
Koki, krūmi un ziemcietes atklātā laukā	13 151	13 749	14 576	15 341	4 447	4 306	n.d.
podu un konteinerlaukumi	934	1 128	1 056	1 039			

Avots: Productschap Tuinbouw
*novērtējums

4.48.tabula. Nīderlandes, Vācijas un Polijas daudzgadīgo dārza augu eksports 2004.-2006.gadā, tūkst. EUR

	2004.	2005.	2006.
Nīderlande	101 621	122 503	123 726
Vācija	11 002	15 605	16 086
Polija	763	609	585

Avots: Comext datu bāze

5. pielikums.
Pamatojums ražošanas produktivitātes paaugstināšanai (aprēķins LVL/cilv.)

	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013
IKP pieaugums	8%	8%	8%	8%	3%	3%	3%
Darba samaksa vidēji tautsaimniecībā (bruto+d.d.soc.nod.24,09%) Ls/mēn.	474,02	511,95	552,90	597,13	615,05	633,50	652,50
Darba samaksa vidēji tautsaimniecībā (bruto+d.d.soc.nod.24,09%) Ls/gadā	5 688	6 143	6 635	7 166	7 381	7 602	7 830
Apgrozījums uz algoto nodarbināto stādaudzēšanas nozarē	19 751	21 331	23 038	24 881	25 627	26 396	27 188

Pieņēmumi	
darba samaksas īpatsvars ražošanas izmaksās	30%
ražošanas izmaksu īpatsvars kopējos ieņēmumos	96%

6. pielikums.
Stādaudzētāju aptaujas anketa

7. pielikums.
SAB veiktās Latvijas stādaudzētāju telefointerviju rezultāti

Rajons	Stādu audzētāju saimniecību skaits	Platība (ha), kas tiek izmantota stādu audzēšanai	Stādaudzētavu aptuvenais kopējais apgrozījums (Ls)	Pastāvīgi strādājošo skaits stādaudzētāvās
Aizkraukles	5	11	84000	13-14
Alūksnes	4	10	95000	15-17
Balvu	4	9	75000	13-15
Bauskas	11	28	225000	46-49
Cēsu	13	41	198000	40-41
Daugavpils	6	23	80000	14
Dobeles	9	25	260000	43-47
Gulbenes	3	5	65000	10
Jelgavas	17	65	450000	55-59
Jēkabpils	7	15	95000	16
Kuldīgas	9	18	127000	18
Krāslavas	3	7	68000	9
Liepājas	6	14	130000	16
Limbažu	4	9	80000	7-8
Ludzas	1	5	20000	1
Madonas	3	6	75000	8
Ogres	6	18	122000	15-16
Preiļu	2	3	30000	3
Rēzeknes	10	15	75000	13
Rīgas	18	66	930000	65-70
Saldus	4	15	370000	22-23
Talsu	6	27	120000	33
Tukuma	7	40	260000	30
Valkas	1	1	20000	2
Valmieras	2	5	45000	4
Ventspils	4	7	90000	15

8. pielikums
Apstādījumu ierīkotāju aptaujas anketa

Aptauja par sadarbību ar stādu audzētājiem

Respondenti: kompānijas, kas nodarbojas ar dārzu ierīkošanu, teritoriju apzaļumošanu.

Aptaujas rezultātu izmantošanas mērķis: Aptaujas rezultāti tiks izmantoti tikai apkopotā veidā pētījuma „Stādaudzēšanas kā Latvijas dārzkopības sektora jaunas un dinamiskas nozares attīstības potenciāls un tā izmantošanas risinājumi” sadaļā „Situācijas analīze”. Konfidencialitāti garantējam!

1. Norādiet, lūdzu, kurās valstīs Jūsu kompānija sniedz dārzu ierīkošanas un/vai teritoriju apzaļumošanas pakalpojumus?

2. Norādiet, lūdzu, iepirkto stādu apjomu (latos) 2006. gadā

	Apjoms (Ls)
<i>Kopā</i>	
<i>t.sk.: no vietējiem stādu audzētājiem</i>	
<i>importēts (ja paši importējuši)</i>	

3. Norādiet, lūdzu, 2006. gadā iepirkto stādu aptuveno struktūru (īpatsvars % kopējā iepirkto stādu vērtībā)

Produktu grupas	%
<i>Viengadīgās un divgadīgās puķes</i>	
<i>t.sk. Ziemcietes</i>	
<i>Ūdensaugi</i>	
<i>Dekoratīvie lapu koki un krūmi</i>	
<i>t.sk. džstādi</i>	
<i>Dekoratīvie skujkoki</i>	
<i>t.sk. džstādi</i>	
<i>Augļu koki un ogulāji</i>	
<i>Meža stādi</i>	
<i>Citi</i>	

4. Kas Jūs apmierina/patīk sadarbībā ar vietējiem stādu audzētājiem?

5. Kas Jūs neapmierina/nepatīk/traucē sadarbībā ar vietējiem stādu audzētājiem?

6. Kādiem nosacījumiem būtu jāizpildās, lai Jūsu sadarbība ar vietējiem stādu audzētājiem paplašinātos (uzlabotos)? Kādi būtu priekšlikumi sadarbības uzlabošanai? utml.

7. Ko Jūs sagaidāt no Latvijas stādu audzēšanas nozares attīstības? Kādas Jūsuprāt ir nozares attīstības iespējas?

9. pielikums.

Nozīmīgāko lielveikalu (kuriem ir dārza centri) telefoninterviju rezultāti

Nelss (Sanita Bērziņa (iepirkumu menedžere) 7061758)

Stādu iepirkums ~ padsmīt tūkstoši Ls gadā ~ 60% vietējie stādi, pārējais imports no Nīderlandes.

Iepirkumi (pasūtījumi) sezonā notiek ik nedēļu, lai nodrošinātu vajadzīgo stādu apjomu veikalos; Nekādi pasūtījumi gadu vai līdzīgi veikti netiek.

Faktori, kas ietekmē lēmumu – vietējie vai importa: kvalitāte; dažādība; cena. Kvalitātes ziņā vietējie konkurē (ir klimatam atbilstoši, līdz ar to tos vieglāk kopt līdz pārdošanai; dažādības ziņā vietējie atpaliek; cenas ziņā ir dārgāki.

Kas nepatīk sadarbībā ar vietējiem: neņem precī atpakaļ

Galvenie sadarbības partneri: SIA *Zaļais tirgus*; z/s *Bērziņi*; ...

Lai sadarbotos ar vietējiem vēl vairāk: galvenais, lai spēj nodrošināt nepieciešamos apjomus visos veikalos Latvijā

Galvenie pircēji: privātpersonas (mājsaimniecības); bet arī apzaļumotāji.

Depo (Vineta (dārza nodaļas iepirkumi) 7064133)

Stādu iepirkums gadā desmitos tūkstošu Ls (simtos nav); 90% imports no Nīderlandes

Iepirkumi (pasūtījumi): sezonā 2-4 reizes nedēļā; pasūtījumi tiek aptuveni plānoti 1-2 mēnešus uz priekšu;

Faktori, kas ietekmē lēmumu – vietējie vai importa: apjoms, sortiments, kvalitāte, cena;

Kas nepatīk sadarbībā ar vietējiem: apjoma trūkums, augstas cenas par neatbilstošu kvalitāti;

Lai ar vietējiem sadarbotos vairāk: garantēts apjoms, garantēta kvalitāte par konkurētspējīgu cenu. Interesi rosinātu, ja varētu sadarbīties tikai ar vienu, nevis daudziem maziem, bet nu jānotiek brīnumam, lai mainītu piegādātāju.

Galvenie pircēji: mājsaimniecības (lielākā daļa), apzaļumotāji, arī vairumtirgotāji.

K-Rauta (dārza nodaļa, tiešā telefona nav, saziņa caur sekretāri: 7810090)

Stādu iepirkums: desmitos tūkstošu Ls (gadā) mūžzaļie augi tiek tikai importēti (Nīderlande), šogad vasaras puķes – sadarbība ar vietējiem audzētiem (pa tiešo ar stādu audzētājiem)

Iepirkumi (pasūtījumi): tiek plānoti ½ uz priekšu, pasūtījumu vietējiem taisa gadu iepriekš.

Faktori, kas ietekmē lēmumu – vietējie vai importa: nespēja nodrošināt apjomu un cena

Kas nepatīk sadarbībā ar vietējiem: nepatīk stādu kvalitāte

Kas patīk sadarbībā ar vietējiem: patīk, ka nav jāpērk uzreiz lieli apjomi un jātur pie sevis, ka var pa piedāvā mazas piegādes. Cena – kā kuram piegādātājam.

Lai ar vietējiem sadarbotos vairāk: cena, kvalitāte, pietiekams daudzums. Netraucē sadarbība pa tiešo ar stādu audzētājiem – vairākiem.

Galvenie pircēji: mājsaimniecības.